

ב"ל 12-06-38636

1 23 יולי 2015

2

לפני:

3

כב' השופטת איריס רש

4

נציג ציבור (עובדים) גב' נילי מאיר

5

התובע:

ע"י ב"כ: עו"ד מסוורי

הנתבע:

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד מילוא

6

7

החלטה

8

9

1. התובע הגיש לנתבע תביעה להכרה בבקע המפשעתי בו לקה ביום 3.04.2011, כפגיעה בעבודה כמשמעותה בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן- החוק).

10

11

12

13

2. תביעת התובע נדחתה על-ידי הנתבע כאמור במכתבו מיום 20.07.2011, בנימוק כי הופעת הבקע אינה תוצאה של מאמץ בלתי רגיל בעבודתו (נספח ב' לכתב התביעה).

14

15

16

17

כנגד דחייה זו הוגשה התביעה שבפנינו.

18

19

העובדות הצריכות לענייננו, כפי שעולות מחומר הראיות הנ:

20

21

3. התובע יליד שנת 1982.

22

23

4. החל מחודש 11/2010 ובזמנים הרלוונטיים לתביעה, התובע עבד כמלקט סחורה במחסן הראשי של חברת "אוסס" (להלן- המחסן) בשוהם. במסגרת תפקידו התובע נדרש להכין את החזמנות למשלוח.

24

25

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 38636-06-12

5. התובע עבד 6 ימים בשבוע במתכונת של משמרות, כאשר משמרת בוקר חלה בין השעות 00:15-00:06 ומשמרת לילה בין השעות 00:24-00:15 (הודעת התובע מיום 19.07.2011, נספח לכתב ההגנה).
6. עבודת התובע כמלקט התבצעה באופן הבא: התובע השתמש במלגזה קטנה בעלת שני משטחים [אחד מלפנים ואחד מאחור] על גביהם היה מניח את הסחורה שהוריד מן המדפים. התובע נעזר באקדח ברקוד על גביו הופיעו סוג המוצרים והכמות שעליו להוריד מן המדפים והמיקום של המוצרים על גבי המשטחים. התובע הוריד את המוצרים מהמדפים באמצעות הידיים. לאחר שהתובע סיים להעמיס את המוצרים הנדרשים, היה עליו להוריד את המשטח וללפף את הסחורה באמצעות מכונת ליפוף. בתום פעולת הליפוף, התובע הדביק מדבקה על המשלוח, הרים את הסחורה המלופפת על גבי המלגזה, הניח אותה במקום הדרוש ולאחר מכן עבר למשלוח הבא.
7. המשקל המקסימלי של מוצר בודד אותו נאלץ התובע להרים בידיו נע בין 18 ל-20 ק"ג (עמ' 6 ש' 23-29, עמ' 12 ש' 11-16 לפרוטוקול). במקרים שבהם התובע נדרש להרים כמויות גדולות של מוצר כבד, לדוגמא- שקית דוגלי [שמשקלה כ-18 ק"ג] או אריזת טחינה [שמשקלה כ-20 ק"ג] הוא נעזר במלגזן בעל מלגזה יותר משוכללת המאפשרת הורדה והרמה של סחורה (עמ' 6 ש' 23-29 לפרוטוקול).
8. בחודש 3/2011 התובע התבקש על-ידי הממונה הישיר, מר צוברי לעבור לתפקיד של אוסף משטחים הכולל הרמה של משטחים גדולים וכבדים שהמלגזה אינה יכולה להגיע אליהם. כפועל יוצא, התובע נדרש להרים משטחים במשקל של כ-25 ק"ג באמצעות הידיים (חקירתו הנגדית של התובע בעמ' 8 ש' 6-7 לפרוטוקול ועדותו של מר מולא בעמ' 11 ש' 9-12 לפרוטוקול).
- ביום 3.04.2011, כשבוע לאחר שהתובע הועבר לתפקיד החדש ולאחר שהרים לבדו מספר רב של משטחים, התובע חש בכאבים עזים באזור המפשעה ובעיקר באזור אשך שמאל (סעיף 4 לתצהיר התובע).
9. לאחר הופעת הכאבים במפשעה התובע יצא למנוחה ואולם לנוכח החמרת הכאבים הוא הפסיק את עבודתו והלך הביתה (סעיף 4 לתצהיר התובע, עדותו של מר מולא בעמ' 12 ש' 4-8 לפרוטוקול).

בית דין אזרחי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 38636-06-12

10. באותו היום, התובע פנה לטיפול רפואי במחלקה לרפואה דחופה במרכז רפואי "אסף הרופא". במסמך הרפואי צוין בסיבת הפנייה: "לאחר הרמת משא כבד כאב באשך שמאל". התובע עבר סדרת בדיקות בסיומה שוחרר לביתו עם המלצה לחימום המקום ולמנוחה.
- למחרת היום, התובע נבדק על-ידי רופא תעסוקתי ונמצא כי הוא סובל מרגישות ניכרת באשך השמאלי. הרופא המליץ על מסי ימי מנוחה נוספים ועל בדיקה אורולוגית חוזרת בתום התקופה.
11. ביום 3.04.2011, הוא יום האירוע, מילא מר מולא טופס בל/250 ובו תיאור האירוע, כדלקמן:
- "כתובת מקום התאונה: שורות ליקוט.
תאור התאונה: זמן קצר לאחר תחילת המשמרת (כ-20 דקות) התלונן העובד על כאבים באשך שמאל. העובד ביקש לנוח ולאחר מסי הפסקות מנוחה ביקש להתפנות לרופא" (נספח א' לתצהיר התובע).
- התובע מילא גם דו"ח פנימי על התאונה בו נכתב כך:
- "בזמן עבודתי בהרמת משטחים הרגשתי כאבים באשכים והפסקתי לעבוד. הודעתי למנהל המשמרת אבי מולא על הכאבים. קיבלתי טופס 250 ופניתי לבי"ח אסף הרופא" (נ/1).
12. ביום 7.04.2011 רופא משפחה הפנה את התובע לבדיקת סוגר אשכים (US אשכים). בבדיקה מיום 16.05.2011 הודגמו: "בקעים ממשעתיים בעיקר משמאל שמתמלאים עם שומן אומנטלי תוך כדי מאמץ". התובע הופנה לבדיקת כירורג והומלץ לו לעבור ניתוח לתיקון בקע ואולם, עד עתה התובע לא עבר את הניתוח.
13. תעודה ראשונה לנפגע בעבודה הונפקה לתובע ביום 21.04.2011, ובהמשך הונפקו לו תעודות נוספות (נושאות תאריך: 17.05.2011, 5.06.2011 ו-15.06.2011). על פי המסמכים הנ"ל, התובע שהה בתקופת אי כושר בגין הפגיעה משך 89 ימים.
14. מטעם התובע הוגשו תצהירים של התובע בעצמו ושל מר דוד אביזיזי שעבד עם התובע כמלקט במחסן הראשי. מר אביזיזי לא התייצב לדיון ההוכחות והתובע ויתר על עדותו.

ב"ל 38636-06-12

1 בנוסף, התובע זימן לעדות מטעמו את מר מולא, מנהל המחסן בשוהם, ששמש
 2 בזמנים הרלוונטיים לתביעה, כמנהל משמרת האחראי בין היתר, על המלקטים
 3 ובכלל זה התובע.
 4 התובע נחקר בפנינו בחקירה נגדית ומר מולא נחקר בפנינו בחקירה ראשית
 5 ובחקירה נגדית.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

11 15. סעיף 84 לחוק קובע מספר תנאים אשר בהתקיימם יוכר בקע מפשעתי
 12 כפגיעה בעבודה, כדלקמן:

14 "אין רואים בבקע מפשעתי תוצאה מפגיעה בעבודה אלא אם כן -

15 (1) הופעת הבקע באה תוך כדי העבודה כתוצאה ממאמץ לא רגיל או
 16 עקב פגיעה במישרין באזור קיר הבטן;

17 (2) עקב הופעת הבקע הפסיק המבוטח את עבודתו וקיבל טיפול רפואי
 18 תוך 72 שעות מהופעת הבקע;

19 (3) הודעה על התקף כאבים עקב הבקע נמסרה למוסד או למעביד תוך
 20 72 שעות מהופעתם, להוציא ימי מנוחה שבועית, חג או שבתון שעל פי
 21 חיקוק, נוהג, חוזה עבודה או הסכם קיבוצי אין המבוטח עובד בהם;
 22 ואולם המוסד רשאי, לפי שיקול דעתו, לדאוג לבקע תוצאה מפגיעה
 23 בעבודה אף אם לא נמסרה הודעה כאמור"

25 16. בית-הדין הארצי פסק לא אחת כי סעיף 84 הוא סעיף ייחודי בכך שאף אם ברור
 26 שהבקע הוא בבחינת "תאונה" והוא בא "תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו של
 27 המבוטח", אין לראותו כתאונת עבודה אלא אם כן מתקיים האמור בסעיף 84
 28 לחוק. התוצאה המעשית של קביעה זו היא צמצום המושג "תאונת עבודה" עת
 29 מדובר בבקע מפשעתי [עב"ל 368/97 (ארצי) פנטנוביץ - המל"ל (ניתן ביום
 30 28.11.1999) (להלן- עניין פנטנוביץ); ראו גם- עב"ל (ארצי) 2036-02-11 יחזקאל
 31 - המל"ל (ניתן ביום 2.06.2011)].

33 17. הסעיף הנ"ל נועד, אפוא, לצמצם את מספר המקרים בהם בקע מפשעתי יוכר
 34 כתאונת עבודה על-ידי קביעת תנאים המצביעים על הזיקה בין מאמץ לא רגיל
 35 או פגיעה בקיר הבטן במהלך העבודה לקרות הבקע.

ב"ל 38636-06-12

- 1 הטעם לדבר הוא כי בקע מפשעתי נוטה להתפתח במשך זמן רב ונגרם על-ידי
- 2 גורמים שונים (multi causal disease) אשר אינם בהכרח קשורים לעבודה
- 3 [עב"ל (ארצי) 53/08 ברלכיס - המל"ל (ניתן ביום 2.10.2008)].
- 4
- 5 18. עוד ראוי לציין, כי התנאים המנויים בסעיף 84 לחוק הינם תנאים מצטברים,
- 6 ודי באי עמידה באחד מהם כדי שהבקע לא יוכר כתאונת עבודה [עב"ל (ארצי)
- 7 397/97 חיות - המל"ל, פד"ע לד 21 (1999)].
- 8
- 9 19. בין הצדדים נטושה מחלוקת בשאלת התקיימותו של התנאי המנוי בסעיף 84(1)
- 10 לחוק בתובע היינו האם הבקע שהתרחש במהלך עבודתו של התובע, הופיע
- 11 כתוצאה ממאמץ לא רגיל שעשה במהלכה- אם לאו.
- 12
- 13 20. על-פי הפסיקה, התשובה לשאלה מהו מאמץ לא רגיל תינתן על-פי התשובה
- 14 לשאלה אם המאמץ שעשה הנפגע ביום שבו מדובר היה מאמץ שהוא היה רגיל
- 15 לעשות בעבודתו, אם לאו [ראו עניין פנטנוביץ, וההפניות שם]. עוד נפסק כי:
- 16
- 17 "הלכה היא כי "מאמץ לא רגיל", כאסור בסעיף 1/40 לחוק, מתייחס באופן
- 18 סובייקטיבי לנפגע עצמו, משום שהבקע "מופיע בגופו של אדם מסוים על רקע
- 19 מצבו של אותו אדם, ועל רקע המאמצים שהוא רגיל להם, ושסטייה מהם היא
- 20 היא שיכולה להביא לתופעה הסותרת" [דב"ע לו/0-66 לוי - המל"ל (לא
- 21 פורסם); צוטט בדיון נא/0-121 (ארצי) הופמן - המל"ל (ניתן ביום
- 22 11.06.1991; וההפניות שם)] (להלן- עניין הופמן).
- 23
- 24 כמו כן, נקבע כי לצורך הקביעה אם מאמץ הוא רגיל או בלתי רגיל "יש לתת
- 25 משקל רב לתדירות" [דב"ע מא/0-10 חדד - המל"ל (לא פורסם)] צוטט בעניין
- 26 הופמן].
- 27
- 28 21. בית-הדין הוסיף ופסק כי באותם מקרים, המצויים בתחום האפור, אמת המידה
- 29 הראויה לבחינת ההכרה בבקע מפשעתי כתאונת עבודה תיגזר מן הזווית של
- 30 שגרת העבודה של העובד, והיא שתקבע אם האירוע שגרם לבקע הוא תולדה
- 31 של "מאמץ לא רגיל" אם לאו:
- 32
- 33 "ככל שתפקידו של העובד ושגרת עבודתו כרוכים בהשקעת מאמץ פיסי מן
- 34 הסוג שגרם לבקע המפשעתי, כך יחשב המאמץ ל"רגיל"; והיפוכו של דבר: ככל
- 35 שהמאמץ הפיסי שגרם לבקע המפשעתי נעשה מתוך לשגרת העבודה והתפקיד

ב"ל 38636-06-12

1 של העובד, כך יחשב הדבר ל"מאמץ לא רגיל". בחינה זו היא עניין עובדתי
2 מובהק, אשר מן הראוי שיעשה על יסוד תשתית ראיתית מסודרת ומפורטת
3 אשר תבחן על-ידי הגורם המוסמך במוסד לביטוח לאומי ועל-ידי בית-הדין
4 לעבודה" [עב"ל 456/03 (ארצ"ל) שוורץ - המל"ל (ניתן ביום 31.12.2003)].
5

6 נבחן, אפוא, את נסיבות המקרה דנן על-פי הכללים שנקבעו בפסיקה.

7
8 מן הכלל אל הפרט

9
10 22. לאחר ששמענו את העדויות מטעם התובע, ולאחר ששקלנו את הראיות שהוצגו
11 בפנינו, הצענו לכלל מסקנה כי התובע הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח
12 שפעולת הרמת המשטחים שביצע ואשר בעקבותיה הופיע הבקע ביום 3.04.2011
13 הייתה בגדר מאמץ לא רגיל בעבודתו. להלן נפרט נימוקינו.

14
15 23. עבודת התובע כמלקט סחורה, אותה ביצע על דרך השגרה, הייתה עבודה פיסית
16 במהותה, הכוללת סבלות ושידור סחורה על גבי משטחים (הודעת התובע מיום
17 19.07.2011, נספח לכתב ההגנה). לעומת זאת, במועד האירוע התובע לא עבד
18 בעבודתו הרגילה- כמלקט, אלא שימש כאוסף משטחים, תפקיד הדורש יותר
19 מאמץ פיזי מהתפקיד של מלקט.

20
21 24. מר מולא עמד בעדותו על האבחנה בין התפקיד של מלקט לתפקיד של אוסף
22 משטחים ועל אופן השיבוץ לעבודה וכדלקמן:

- 23
- 24 י"ש. במחלקה של המלקטים יש תפקיד של הרמת משטחים!
25 ת. כן. התפקידים מתחלקים למספר תפקידים, עובד שמגיע למחסן,
26 הוא מתקבל כעובד מחסן, ויש תפקידים שמתנים כל שבוע,
27 התפקיד של אוסף המשטחים הוא בא ברוטציה כל שבוע, בכל שבוע
28 מתחלפים שני מלקטים שעושים את התפקיד הזה, התפקיד שלהם
29 זה לאסוף את המשטחים שמתפנים משורות הליקוט.
30 ש. רוטציה בין שני אדם שזה התפקיד שלהם!
31 ת. כן. באותה תקופה היה אדם שעשה את זה באופן קבוע, והצטרף אליו
32 כל פעם מישהו ברוטציה. אבל בדרך כלל זה שניים שמתחלפים.
33 ש. לשאלת בית-הדין- התובע היה ברוטציה הזאת?
34 ת. כן. הוא נכנס גם לרוטציה הזאת.
35 ש. מתי? מתחילת עבודתו?
36 ת. לא. הם מתחילים כמלקטים, צוברים קצת ניסיון, אני לא נותן למלקט
37 לעשות את העבודה הזאת בשבועיים הראשונים לעבודתו, ורק אחרי
38 כחודש וחצי הם נכנסים לרוטציה, ולא רק בתפקיד הזה, אלא גם

בית דין אורורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 38636-06-12

1 לתפקידים אחרים" (ההדגשות לא במקור- א.ר.) (עמ' 10 ש' 24-29; עמ'
2 11 ש' 1-8 לפרוטוקול).

3
4 מעדותו של מר מולא עולה שהתובע שובץ לתפקיד אוסף המשטחים, לראשונה,
5 כשבוע בלבד עובר להתרחשות האירוע:

6
7 י"ש.
8 את המשטחים?
9 ת. למיטב זכרוני, כן.
10 ש. עד אז הוא היה רק בליקוט סחורה?
11 ת. כן".
12 (עמ' 13 ש' 8-11 לפרוטוקול).
13

14 עוד עולה מעדותו של מר מולא כי במועד האירוע שימש התובע בתפקיד אוסף
15 משטחים רק 6 ימים (עמ' 12 ש' 20-24 לפרוטוקול). באופן דומה, התובע העיד כי
16 עבד כאוסף משטחים כשבוע ימים בלבד:

17
18 י"ש.
19 ממתני ביקשו ממך לעשות את העבודה הזו?
20 ת. באותו היום שבאתי לעבודה.
21 ש. אז מה זה בסעיף 3 לתצהירך, אתה אומר שחתבקשת על-ידי צוברי,
22 באמצע חודש מרץ לעבור לתרמת משטחים, זה היה באמצע חודש
23 מרץ?
24 ת. כנראה אם זה רשום כך, אז כן. באותו היום שבאתי למשמרת, זה היה
25 אמצע חודש מרץ.
26 ש. זה היה רק באותה משמרת או במשך שבועיים?
27 ת. אני חושב שזה היה אולי שבוע ימים.
28 ש. לפי התצהיר שלך, רשום אמצע חודש מרץ, וזה מביא אותנו לשבועיים
29 לפחות?
30 ת. אני חושב שעשיתי את זה שבוע ימים ולא שבועיים. כי זה היה לחץ,
31 עומס של חגים. חבל שלא הייתה לי הוכחה להוכיח לבית המשפט איזה
32 לחץ היה ומה קרה שם באמת".
33 (ההדגשות לא במקור- א.ר.) (עמ' 8 ש' 8-17 לפרוטוקול).

34 הנה כי כן, במועד התרחשות האירוע בעקבותיו לקה התובע בבקע מפשעתי, עבד
35 בהרמת משטחים שבוע בלבד.

36
37 25. לאור האמור, עלינו לבחון האם קיים הבדל בין תפקידו "הרגיל" של התובע
38 כמלקט לבין תפקידו "החדש" כאוסף משטחים, הבדל העולה כדי מאמץ בלתי
39 רגיל בעבודתו.

ב"ל 38636-06-12

1 אין חולק כי שני התפקידים הם, במהותם, תפקידים המצריכים עבודה פיסית
 2 והרמת משאות כבדים. עוד ברור כי בתפקיד אוסף המשטחים המשקלים אותם
 3 נדרש התובע לשאת הם גדולים יותר. אמנם, לכאורה, הפער בין המשקלים
 4 המירביים אינו גדול, ואולם בעוד שכמלקט המשקל המירבי שהרים התובע עמד
 5 על 20 ק"ג, ובמהלך היום הוא נדרש גם להרמת פריטים קטנים יותר לעיתים גם
 6 במשקל של ק"ג או שני ק"ג, כאוסף משטחים, כל משטח שהוא הרים עמד על
 7 כ - 25 ק"ג, כך שתדירות ההרמה של משקל גבוה והאינטנסיביות של העבודה
 8 דרשה מהתובע מאמץ פיזי ניכר לעומת עבודתו הרגילה כמלקט, ובפרט בתקופת
 9 החגים כשהלחץ במחסן בשיאו (חקירתו הנגדית של התובע בעמ' 7 ש' 7-26
 10 לפרוטוקול תגובתו של מר מולא בעמ' 11 ש' 26-28, עמ' 12 ש' 1-2 לפרוטוקול).
 11 בנסיבות אלו, אנו סבורים כי השוני בין התפקידים אותם מלא התובע ובכלל זה
 12 הפער בין תדירות ההרמה של משקל גבוה והאינטנסיביות וקצב ההרמה דרשו
 13 מהתובע מאמץ מיוחד במועד שבו התרחש האירוע.

14
 15 26. לא נעלמה מעינינו תשובת התובע לחוקר ולפיה ביום הוא ביצע את עבודתו
 16 הרגילה (הודעת התובע מיום 19.07.2011, נספח לכתב ההגנה). ואולם, בעניין זה
 17 מקובלת עלינו עדות התובע שלא הבין את שאלת של החוקר ולא ידע שעליו
 18 לפרט בפניו כי החליף תפקיד בסמוך לקרות האירוע:

19
 20 "ש. אתה אומר לחוקר של המל"ל בעמ' 1 ש' 14, העבודה הרגילה שלך הרמת
 21 משטחים... למה התכוונת כשאמרת שזוהי העבודה הרגילה שלך?
 22 ת. אני לא הבנתי את השאלה שלו, כשהוא שאל אותי האם זה הרמת, הוא לא
 23 שאל אותי כמו שאת שאלת, אלא הוא שאל אותי האם הרמת משטחים זה
 24 היה יום עבודה רגיל, אז אני אמרתי שכן.
 25 ש. למה לא אמרת לו שלפני כן הייתה לך עבודה אחרת?
 26 ת. כי זה לא העבודה שלי הרמת משטחים.
 27 ש. אז למה לא אמרת לו?
 28 ת. כי לא הבנתי את השאלה שלו". (עמ' 8 ש' 29-21 לפרוטוקול)

29
 30 27. עוד נציין כי אפילו קיים ספק בנוגע לשאלה האם השינוי בעבודתו של התובע
 31 ממלקט לאוסף משטחים עולה כדי מאמץ מיוחד בעבודתו המצדיק הכרה
 32 באירוע שאירע לו ביום 3.04.2011 כתאונת עבודה, משעסקינן בדיני ביטחון
 33 סוציאלי, על הספק לפעול לטובת התובע.

34

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 38636-06-12-12

1 28. המצטבר מכל האמור לעיל הוא כי התובע הרים את הנטל להוכיח כי ביום
2 3.04.2011 ארעה לו תאונת עבודה.

3

4 29. הנתבע יודיע בתוך 30 ימים מהיום, האם יש צורך במינוי מומחה רפואי.

5

6

7 ניתנה היום, ז' אב תשע"ה, (23 יולי 2015), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

8

9

10

איריס רש - שופטת

גב' נילי מאיר
נציג ציבור עובדים

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26